WIKIPEDIA

Gueez

*Se d'unes caractèrs d'aqueste article s'afichan mal (carrats vuèges, punts d'interrogacion…), consultatz la **pagina d'ajuda Unicode**.*

Lo **gueez** (ግዕዝ, Geez.ogg), a vegada *etiopian ancian* o *classic*, es una lenga parlada en Etiopia e en Eritrèa fins al sègle XIV. Segon d'analisis ancianas, lo gueez seriá per fòrça lengas en Etiopia (coma l'amaric e lo tigrigna) çò que lo latin es a la lenga nòstra, mas sembla ara que son de fach de lengas sòrres qu'evoluèron en parallèl[1], [2]. Lo gueez s'escriu amb un alfasillabari, una varianta de l'alfasillabari etiopian.

Gueez ግዕዝ, Gəʿəz	
Parlat en	Etiopia, Eritrèa
Familha lingüistica	lengas afroasiaticas * lengas semiticas ** lengas semiticas miègjornalas *** lengas etiosemiticas **** **gueez**
Estatut oficial	
Lenga oficiala de	Lenga liturgica de la Glèisa etiopiana ortodòxa, de la Glèisa eritrèa ortodòxa, de la Glèisa catolica etiopiana, de la Glèisa catolica eritrèa e dels Josieus Falachas
ISO 639-2	gez (http://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes-keyword.php?SearchTerm=gez&SearchType=ALL&Submit=Go) (en)
ISO 639-3	gez (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=gez) (en)

Istòria

Atestat a partit del sègle III o IV ApC, lo gueez desapareis coma lenga parlada vèrs lo Sègle XIV. La literatura en gueez s'espeliguèt del sègle XIII a XVIII. Demorat sabenta de l'Etiopia fins al sègle XIX, lo guèz es uèi emplegada sonque coma lenga liturgica de la Glèisa etiopiana ortodòxa, de la Glèisa eritrèa ortodòxa, de las Glèisas catolicas etiopiana e eritrèa e de la comunautat Beta Israèl.

Los primièrs escrichs en gueez utilizan un afabet d'origina sudsemitic compausat sonque de consonantas. Demòran unes exemples datant dels sègles III o IV. D'entre los escrich, i a lo *Conflicte d'Adam e Èva contra Satan*, un apocrif veterotestamentari paleocrestian, lo *Libre dels Jubilèus*, e lo *Libre d'Enòc* en version integrala. Lo gueez se podiá escriure en bustrofedon, coma las inscripcions grègas arcaïcas.

Dins son libre *Travel to discover the source of the Nile,*[3] James Bruce conta que lo prince Menelik, filh de la reina de Saba e del rei Salamon, se'n va del Iemèn per s'installar fàcia a la Mar Roja en Abissinia (nòrd de l'Etiopia), seguit dels sieus gents, es a dire los doctors de leis judaïcas qu'accompanhavan la reina Balqis a son partença de Jerusalèm. Aquò explica en seguida d'encontras amb los pastors, lo gueez sembla èsser la mèscla de l'ebrieu

Bíblia etiopiana del sègle XX.

Eliza Codex

amb la lenga locala a l'origina. Segon Bruce l'Ancian Testament en gueez possedís las meteissa caracteristics qu'à l'epòca de Salamon (puèi traduch de l'ebrieu en gueez).

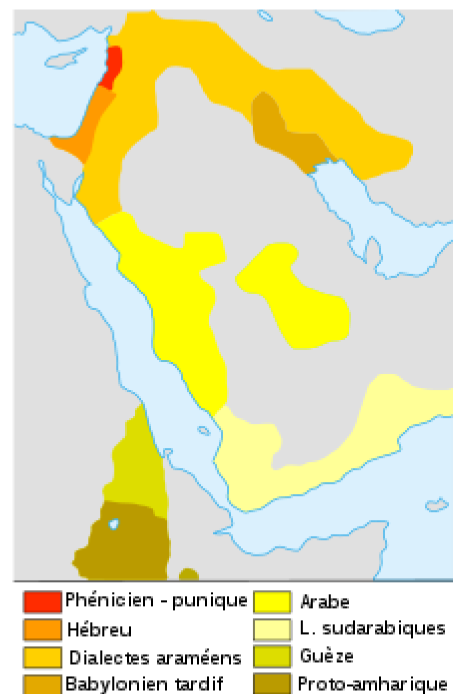
Genèsi 29:11-16 en guèz, sègle XV

Nòtas e referéncias

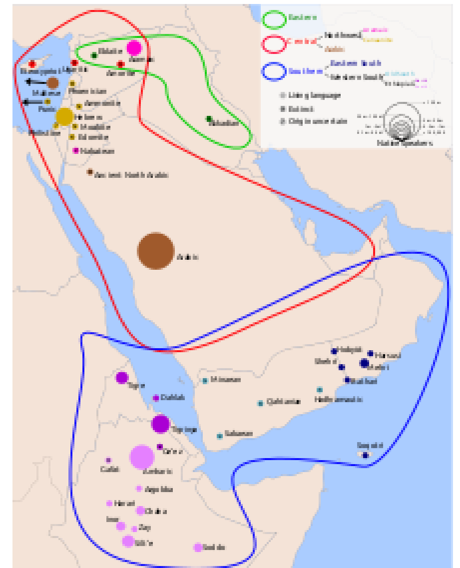
1. **Error de Lua a package.lua a la línia 80: module 'Module:Aisinas/Data' not found.**
2. Amsalu Aklilu, Kuraz Publishing Agency, *ጣና የአማርኛ ድርሰት እንዴት ያለ ነው!* p. 42.
3. *James Bruce, Travels to discover the source of the Nile in the years 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773 Volume 2, p.395, Londres 1813)*

Ligams extèrnes

- La Bíblia en gueez (http://www.tau.ac.il/~hacohen/Biblia.html)

Lo gueez d'entre las lengas semiticas, pendent l'antiquitat.

Las lengas semiticas, origina geografica e nombre de locutors

---